

Polderdiner, met wijn als rode draad

Als Ambachtsheeren dineren...

Museum Hoeksche Waard bestaat 50 jaar. Dit wordt gevierd van maart 2018 tot maart 2019. In de expositie '4000 jaar Hoeksche Waard' in boerderij Oost Leeuwenstein in Heinenoord, wordt de bezoeker meegenomen langs 50 onderwerpen, die samen de geschiedenis van de Hoeksche Waard vertellen.

Het was maar goed dat er een BOB beschikbaar was in de persoon van een 'knecht', die de teugels stevig in handen hield. Of dat de trouwe viervoeter die voor wagen of rijtuig gespannen was, zelf de weg naar huis wel wist. Anders was menige polderbestuurder/ingeland na het jaarlijkse diner de volgende morgen ontwaakt in struik, berm of sloot. Het is voorgekomen dat een ingeland, geholpen door zijn knecht aan de ene kant het rijtuig beklom om er onmiddellijk via het portier aan de andere zijde weer uit te rollen. Wij weten dit allemaal uit de eerste hand, en wel van J. den Hartog, gemeentesecretaris van Puttershoek en poldersecretaris van onder andere het waterschap 'Mijnsheerenland van Moerkerken'. Aan tal van diners heeft hij aangezeten. Hij liet er wel eens wat over los tegenover zijn plaatsgenoot C.L. van Es van der Have, schrijver van onder meer 'Verdwijnend Puttershoek'. Deze zette Den Har-

tog ertoe aan na zijn pensioen in 1923 de tafelwetten maar eens toe te vertrouwen aan papier.

Rode draad voor, na en tussen de vele gangen, was onbetwist de wijn. Soms was het verplicht het glas in één teug leeg te drinken. Er kon van alles misgaan. Bij voorbeeld: wijn inschenken voordat de dijkgraaf daartoe een teken had gegeven, en dat kon hij naar eigen inzicht beslissen.

STRAFBEKERS EN PAARDEN DIE ZELF DE WEG NAAR HUIS WEL VINDEN

Of nog erger, te vroeg nippen aan het glas. In de loop van het diner kwam DE beker op de proppen. Iedereen moest daaruit drinken op het welvaren van het waterschap. De woorden die de dijkgraaf als eerste had uitgesproken, dienen letterlijk en heel precies te worden geciteerd. En dat na al

Glas met tekst "Goede Harmoni", dat werd gebruikt bij het jaarlijkse diner van het bestuur van de polder Westmaas-Nieuwland. Collectie: Museum Hoeksche Waard

die wijn die intussen het keelgat was gepasseerd. Als de dijkgraaf vond dat iemand in de fout was gegaan, was er niets meer aan te doen: dan kwam de strafbeker langs, gevuld met een hoeveelheid

wijn waarover het slachtoffer geen inspraak werd vergund. Integendeel: aanmerkingen waren reden voor een nieuwe straf.

Ingelanden van de polders hadden niet het patent op dit

soort diners. De ambachtsheeren, die vaak tegelijk ingelanden en/of polderbestuurders waren, hadden ze tot kunst verheven, compleet met mooie 'hensbekers' (hens staat voor eendracht), waar

van het 17e eeuwse exemplaar van de Ambachtsheerlijkheid Cromstrijen wel het meest befaamd is. Eén ding mogen we wel aannemen: daags na de diners werd er in de dorpen heel wat gegniffeld.